

MANIA ZOYSEH
zousimania@neaselida.news

ΑΠΟΡΡΟΦΑ και μεταπλάθει με την οξύνοια και την ευαισθησία ενός συγγραφέα τους πολιτικούς, ιστορικούς και κοινωνικούς κραδασμούς της εποχής του. Ο ομογενής Άρης Φιορέτος, αναγνωρισμένος ως Σουηδός συγγραφέας, γεννημένος πριν από πενήντα επτά χρόνια στο Γκέτεμποργκ, δεν παύει να αντλεί έμπνευση από τη σύγχρονη πολιτική ιστορία του τόπου μας για να υφαίνει τους ήρωές του. Στο τελευταίο του βιβλίο, «Μαίρη», που μόλις κυκλοφόρησε (εκδόσεις Πατάκη), πρωταγωνίστρια είναι μια γυναίκα που τις αιματηρές ώρες της εξέγερσης του Πολυτεχνείου συλλαμβάνεται, αρνούμενη να αποκαλύψει ακόμα και τ' όνομά της, με αποτέλεσμα να βρεθεί μαζί με άλλες πέντε γυναίκες κι ένα μικρό παιδί στην εξορία.

«Ήθελα να γράψω για τις εμπειρίες των γυναικών την περίοδο της δικτατορίας. Θεωρούσα πως μπορούσε να υπάρξει μια κρυμμένη, ανείπωτη αφήγηση πέρα από την επίσημη εκδοχή», ομολογεί ο συγγραφέας, ο οποίος αφιέρωσε τουλάχιστον επτά χρόνια στη συλλογή στοιχείων και μαρτυριών. Στη συνέντευξη που ακολουθεί ο ίδιος δεν κρύβει την αγωνία του για την άνοδο της ακροδεξιάς και του ρατσισμού στην Ευρώπη, χαρακτηρίζοντάς τες «μέρος ενός οπισθοδρομικού εθνικισμού».

Τι ήταν αυτό που σας οδήγησε να ασχοληθείτε με τη γενιά του Πολυτεχνείου στο τελευταίο σας μυθιστόρημα; Στην επιλογή της θεματικής έπαιξε ρόλο -και σε ποιο βαθμό- η πολιτική περιπέτεια του πατέρα σας, που έφτασε στη Σουηδία διωκόμενος από το μετεμφυλιακό κράτος;

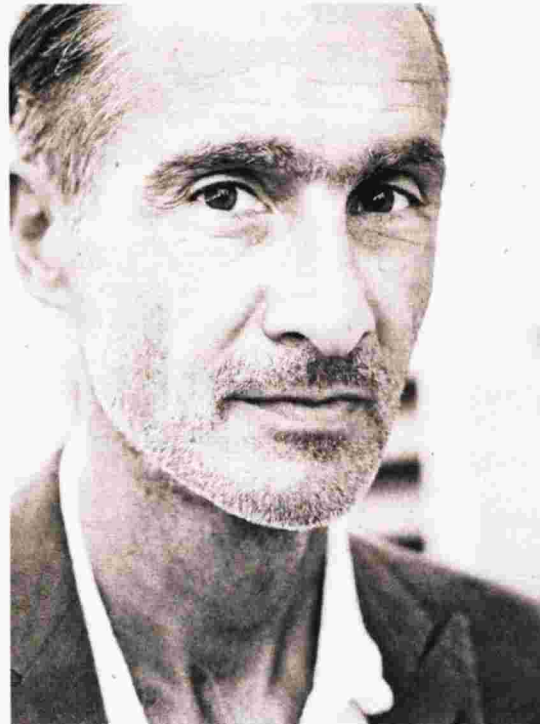
Η χώρα στην οποία διαδραματίζεται το βιβλίο δεν αναφέρεται πουθενά ονομαστικά. Αλλά οι αναγνώστες που ξέρουν σύγχρονη ιστορία θα αναγνωρίσουν τη χούντα των συνταγματαρχών, την περίοδο αυτών των τριών τεσσάρων μαύρων χρόνων τόσο πριν όσο και μετά το 1970. Η εξέγερση στο Πολυτεχνείο τον Νοέμβριο του 1973 είναι μια καθοριστική στιγμή στην ιστορία, από την οποία πηγάζουν οι μετέπειτα πολιτικές αποχρώσεις και αντιπαραθέσεις. Υπάρχουν ζητήματα τα οποία έχουν τη ρίζα τους σε παλαιότερα ιστορικά γεγονότα, στον Εμφύλιο αλλά και νωρίτερα. Υπάρχουν διαμάχες ηλικιακές, κάσμα γενεών και αμφιλεγόμενες σχέσεις μεταξύ των δύο φύλων. Πώς θα μπορούσε ένας μυθιστοριογράφος να μην ενδιαφερθεί για όλα αυτά; Γνώριζα από την αρχή ότι ήθελα να γράψω για τις συγκεκριμένες εμπειρίες των γυναικών, την ιστορία τους σε αυτό το αντιστασιακό πλαίσιο, μέσα από σπουδαίες αλλά και σκληρές στιγμές.

Πρέπει να μου πήρε επτά ή οκτώ χρόνια το να οδηγηθώ από την πρώτη ιδέα στην τελική μορφή του έργου, ένας πλήρης βιολογικός κύκλος δηλαδή. Οσον αφορά στη συμβολή της ιστορίας του πατέρα μου σε αυτή τη θεματική, δεν έπαιξε ρόλο. Ο ίδιος πέθανε το 2010 και ήταν άρρωστος για μεγάλο χρονικό διάστημα.

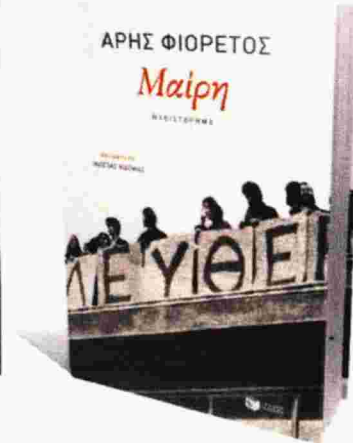
Γιατί επιλέγετε μια γυναίκα να πει την ιστορία της εξέγερσης;

Πέρα από τα βιώματα των γυναικών σε περιόδους πολιτικής καταστολής, ήθελα να γράψω για την εγκυμοσύνη, οπότε οι επιλογές ήταν δεδομένες.

Επιπρόσθετα, υπάρχει μια θλιβερή παράδοση, ιδιαίτερα σε κοινωνίες επιρρεπείς σε πατριαρχικές δομές, όπου οι γυναίκες έρχονται αντιμέτωπες με μεγαλύτερα εμπόδια για να καταφέρουν να ζήσουν αυτεξούσια ζωή. Πιστεύω αυτό που είχε πει και ο Γούντι Αλεν, πως η

«Ήθελα να γράψω για τις εμπειρίες των γυναικών την περίοδο της δικτατορίας», λέει ο Άρης Φιορέτος, που, ως κάτοικος Σουηδίας, δεν κρύβει την αγωνία του για την άνοδο του ρατσισμού και του εθνικισμού

Άρης Φιορέτος «Η ακροδεξιά εξαπατά τους αδύναμους»

ζωή των γυναικών περιέχει μεγαλύτερη δραματικότητα.

Ερευνήσατε αρχεία και μαρτυρίες για να γράψετε το βιβλίο σας;

Πριν ξεκινήσω να γράφω, μίλησα με πολλά και διαφορετικά άτομα που είτε είχαν εξοριστεί ως αντιστασιακοί είτε είχαν λάβει μέρος στη φοιτητική εξέγερση του Πολυτεχνείου. Πέρασα πολλές ώρες διαβάζοντας και ερευνώντας στο διαδίκτυο. Στη συνέχεια, άφησα τα περισσότερα στην άκρη, ώστε να μπορέσω να πω μια ιστορία που ανέπνεε με τους δικούς της πνεύμονες.

Είναι γνωστό ότι πριν στραφείτε στη συγγραφή ασχοληθήκατε με τη μετάφραση. Πόσο και πώς συνδέονται αυτά τα δύο πεδία;

Η μετάφραση είναι από μόνη της μια δραστηριότητα συνδεδεμένη με τη γραφή. Κάτι που συμβαίνει μεταξύ ενός ήδη υπάρχοντος κειμένου κι ενός που βρίσκεται στη διαδικασία να υλοποιηθεί. Από μια άποψη, θεωρώ πως πάντα μεταφράζουμε όταν γράφουμε, δηλαδή προσπαθούμε να βρούμε τις κατάλληλες λέξεις για συγκεκριμένα συναισθήματα, πράξεις και τόσα άλλα. Ωστόσο, μέσα από την περιορισμένη μου εμπειρία μπορώ να πω ότι η μετάφραση αυτή καθαυτή λίγα κοινά σημεία έχει με τη συγγραφή ενός βιβλίου.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου ζωντανεύει μέσα από τα μάτια μιας γυναίκας στο μυθιστόρημα «Μαίρη» του γεννημένου στη Σουηδία συγγραφέα

Πώς βιώνετε ως πολίτης και συγγραφέας τις πολιτικές εξελίξεις στην Ευρώπη με την άνοδο της ακροδεξιάς και του ρατσισμού;

Δεν βιώνω αυτές τις εξελίξεις τόσο ως συγγραφέας όσο ως πολίτης κυρίως. Κατά την άποψή μου, η άνοδος των ακροδεξιών εξτρεμιστών και του ρατσισμού είναι μέρος του οπισθοδρομικού εθνικισμού, ο οποίος παρέχει ψεύτικες υποσχέσεις σε βάρος αυτών που χρειάζονται περισσότερη βοήθεια.

Μπορώ να κατανοήσω την επιθυμία για ασφάλεια -ειδικά για κοινωνική σταθερότητα- σε έναν κόσμο που αλλάζει, καθώς οι παλιές δομές καταρρέουν και οι καινούριες εμπιστεύονται εμπορικά κριτήρια. Τα νοσοκομεία δουλεύουν για το κέρδος, η ασφάλεια ανατίθεται σε ιδιωτικές εταιρείες, οι πολιτικοί διαφθείρουν το σύστημα προς δικό τους προσωπικό όφελος. Φαίνεται ότι δεν υπάρχει τέλος στην ντροπή, στον εξευτελισμό, στην ατίμωση. Αλλά το να βασίζεσαι σε ψεύτικες ειδήσεις, προφανείς ρητορικές και τόσο απλοϊκές λύσεις όσο αυτές που προτείνουν οι λαϊκιστές, δεν είναι απλώς επικίνδυνο, αλλά κάνει το άτομο να παραιτείται από κάθε κοινωνική ευθύνη. Φυσικά, οι ευφυείς δρουν διαφορετικά.

Ο απόηχος της ελληνικής περιπέτειας φτάνει στη Σουηδία;

Στη Σουηδία δεν υπάρχει μεγάλη αναφορά στην επικαιρότητα των γεγονότων στην Ελλάδα. Δεν υπάρχει λεπτομερής ανάλυση, διερευνητική ματιά στις πολιτικές εξελίξεις και κοινωνιολογική αναφορά. Υποθέτω ότι και οι αναφορές για τη Σουηδία στα ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης είναι πάνω κάτω το ίδιο μη αναλυτικές.

Ποιο στοιχείο μπορεί να σας εμπνεύσει και να σας απασχολήσει στα βιβλία σας;

Το πάθος σε όλες του τις μορφές.

